Ärja-stenen »tyckes blifva för gammal, om här förstås Sodom, som vid verldenes år 2100 förstördes». Men han åberopar som stöd, att andra runstenar omtala färder till Jerusalem och att enligt Rudbeck feniciska språket »har en myckenhet Sveo Göthiska ord».

Till de mera nyktra och klartänkta av 1700-talets runforskare höra Olof Celsius och N. R. Brocman. Det är betecknande, att de båda bestämt taga avstånd från rudbeckianernas tolkning av Ärja-stenen. Celsius anför, i polemik mot E. J. Biörner, Ärja-stenen bland exempel på felaktiga tolkningar av antikvarierna. »Ego, dum videro, an lapis recte sit descriptus, intrepide expono: Wordo uthe dräpne i Calmarna. *Sutuma*, quod sequitur, non erit unquam Sodoma, sed aliud quidvis.» Och Brocman ger följande tolkning av inskriften i sin helhet: »Amwit reste denne Sten åt alle sine Bröder-Söner, Unulf, Åke, Ring, som blefwo dräpne ute i Kalmar Sund, då de foro från Skåne. Esge riste dessa Runor.» Brocman tycks, märkligt nog, ha fastnat på formen **aku**, som han uppfattat som ett personnamn, och därför fått en förvirrad tolkning av inskriftens förra del.

Tollstorp anmärker, att mycket hos våra runstenar beror på »okunnighet i språket, slarf eller fördunklande korthet, som var den tidens art». Han översätter, i huvudsak alldeles korrekt: »Amvit ristade denna Sten åt sin Son Unulfu och åt Hrenger sin Broder, de blefvo dräpne i Kalmare Sund under en resa från Skåne. Eski eller Ski ristade runorna.» Samma översättning har Stephens, ehuru han, betecknande nog, med förtjusning annoterar **unulfu**, **aku**, **afu** o. s. v. såsom »valuable archaisms». Inskriftens ålder sätter han till »the last half of the 11th or beginning of the 12th century».

334. Ärja ödekyrka, Åkers sn, Åkers hd.

Pl. 192.

Litteratur: Bidrag till Södermanlands äldre kulturhistoria 6 (1886), s. 12.
Äldre avbildning: Brate 1896 (ATA).

Fragmentet hittades, enligt Brates anteckningar, o. 1885 »af inspektor F. F. Wahlström vid upptagandet af en gång mellan potatisland. Öfver den låg en mycket stor sten, och under fanns liksom en murad graf i fyrkant med ben upp i dagen». Tydligen har fyndet skett inom den forna kyrkogården vid Ärja kyrka. Det förefaller då icke osannolikt, att fragmentet tidigare funnits i kyrkans murar, som redan vid slutet av 1600-talet voro en ruin. Numera förvaras det i Mariefreds kyrka.

Röd sandsten. Längd 0,61 m., största bredd 0,47 m.

Inskrift:

. . . : **boanta** : **- - -** **ko**ᚦ**an**

. . . *boanda* [*sinn*] *goðan*.

». . . sin gode make.»

J. Wahlfisk framhåller, att fragmentet är av samma stenart som »det runstensfragment, som R. Dybeck 1855 påträffade i golfvet till vapenhuset af den närbelägna Åkers kyrka» (Sö 329). Brate antager t. o. m., att de båda fragmenten »varit delar af samma runsten». Det sista är omöjligt, om den ovan gjorda suppleringen med ordet *sinn* är riktig. Sö 329 har varit rest av en man, *Æimundr;* skulle därjämte en kvinna ha varit nämnd, den dödes maka, bleve inskriften så lång, att Sö 334 icke kan ha innehållet »slutet på vänstra slingan», såsom Brate förmodar.